

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Тарас МАЛИШВСЬКИЙ, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2019 році Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника за спеціальністю «Економіка»; з 15 жовтня 2024 року працює на посаді викладача кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування факультету управління Прикарпатського національного університету, виконав акредитовану освітньо-наукову програму Публічне управління та адміністрування.

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.113, утворена наказом № 997 в. о. ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, від 29 листопада 2024 року, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Інни СУРАЙ – доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри публічного управління та адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Рецензентів – Антоніни ТОМАШЕВСЬКОЇ – кандидата економічних наук, доцента, завідувача кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Ольги ЖУК – кандидата економічних наук, доцента, завідувача кафедри публічного управління та адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Офіційних опонентів – Ольги ФЕДОРЧАК – доктора наук з державного управління, професора, доцента кафедри публічного врядування Навчально-наукового інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку Національного університету «Львівська політехніка»;

Наталії БОНДАРЧУК – доктора наук з державного управління, професора, завідувача кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

на засіданні 14 лютого 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування Тарасу МАЛИШВСЬКОМУ на підставі публічного захисту дисертації «Управління розвитком інституційної спроможності органів місцевого самоврядування територіальних громад Прикарпаття щодо залучення інвестицій» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Дисертацію виконано у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Володимир СТЕФІНІН, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна дисертаційного дослідження зумовлена поставленими завданнями та результатами їх розв'язання. У науковій роботі вперше:

– запропоновано методологічний підхід до формування та оцінювання інституційної спроможності органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій, який враховує *виявлену сильну залежність (взаємозв'язок)* між рівнем інституційної спроможності органів місцевого самоврядування та рівнем залучення інвестицій у територіальні громади (на основі розрахунку коефіцієнта кореляції Пірсона), та представлений: *моделлю оцінювання інституційної спроможності органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій*, основними структурними компонентами якої визначено три складові: організаційно-стратегічна (організаційна структура ОМС, його кадровий потенціал та наявність відповідних стратегічних і операційних планів діяльності), інструментальна (наявність інструментів щодо залучення інвестицій прямого та непрямого впливу) та промоційна (промоційна діяльність ОМС в частині поширення інформації про громаду та її інвестиційний потенціал серед цільової аудиторії); *рейтингуванням* як інструментом з'ясування інституційної спроможності громад щодо залучення інвестицій, який складається з 26 індикаторів за трьома складовими (рейтинг розраховано за підсумками 2021 року для 55 територіальних громад Прикарпаття); *моделлю функціонування інституції місцевого економічного розвитку «Проектний бізнес-офіс»*, в рамках якої визначено механізм фінансування інституції, а також її функції, повноваження та шляхи взаємодії з ключовими стейкхолдерами на місцевому рівні (донори та грантодавці, суб'єкти господарської діяльності, орган місцевого самоврядування); *алгоритмом інвестиційної діяльності* органів місцевого самоврядування як «дорожньої карти» під час розробки та імплементації інвестиційної політики, який містить 15 ключових етапів, що відображають усі основні етапи залучення інвестора: від формування ефективної команди в структурі органу місцевого самоврядування до проведення процесу моніторингу та оцінки інвестиційної діяльності.

Удосконалено:

– підхід щодо формування організаційної структури управління інвестиційною діяльністю органів місцевого самоврядування, який полягає у виокремленні чотирьох ланок управління: 1) голова громади, 2) профільний заступник, 3) профільний структурний підрозділ першого рівня (управління, департамент), 3) профільний структурний підрозділ другого рівня (відділ) задля підвищення ефективності управління на місцевому рівні;

– систему стратегічного та операційного планування на місцевому рівні задля забезпечення ефективної діяльності відповідних структурних підрозділів, функціями яких є розробка та впровадження інвестиційної політики. Запропонована система є 4-ри рівневою та містить у собі наступні планувальні

документи: стратегія розвитку громади (довгострокове планування); програма (план) соціально-економічного розвитку (середньострокове планування); програма залучення інвестицій (середньострокове або короткострокове планування); операційний план діяльності профільного підрозділу, а також визначено перелік додаткових документів (містобудівна документація, комунікаційна та маркетингова стратегії тощо), наявність яких є важливою передумовою забезпечення ефективної інвестиційної діяльності;

– підхід до оцінювання ефективності роботи органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій, який полягає у формуванні 3-рівневої системи ключових показників оцінки: сукупність KPIs стратегічного рівня (7 індикаторів); сукупність KPIs операційного рівня (22 індикатори); сукупність KPIs індивідуального рівня (11 індикаторів); даний підхід забезпечить належне проведення моніторингу та оцінки діяльності профільних структурних підрозділів та / або окремих працівників на основі ключових показників ефективності, з метою усунення декларативності їх застосування під час виконання заходів та завдань стратегічного та операційного рівня;

Набули подальшого розвитку:

– науковий понятійно-категорійний апарат, зокрема, змістовне наповнення наукових категорій: «інституційна спроможність органу місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій» – здатність та готовність ОМС ефективно сприяти інвестиційній діяльності на своїй території, шляхом формування ефективної правової бази, забезпечення відкритості та доступу до інформації, ефективних та прозорих адміністративних процедур, а також створення системи сприяння інвесторам шляхом використання фінансових, політичних та адміністративних інструментів; «територіальна громада» – сукупність фізичних осіб (громадяни України, іноземці, особи без громадянства, біженці та переселенці), які спільно співіснують (постійно проживають чи працюють) на певній території (адміністративно-територіальній одиниці), ідентифікують себе із нею, мають спільні інтереси та взаємодіють між собою щодо їх досягнення, мають спільну комунальну власність, володіють на певній території нерухомим майном, а також сплачують місцеві податки та збори;

– підходи до визначення ключових ознак поняття «територіальна громада» шляхом виділення 7 основних ознак: територіальна, інтегративна, інтелектуальна, соціальна, культурно-ціннісна, майнова, фіскальна;

– систематизація підходів щодо аналітичного забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування та державної влади в частині оцінки ефективності інвестиційних процесів та їх впливу на підвищення економічної спроможності територій, зокрема, продемонстровано, що окрім аналізу номінальних обсягів залучення капітальних інвестицій необхідно звернути увагу на структуру їх залучення за видами економічної діяльності як важливої передумови підвищення рівня конкурентоздатності економіки, або ж навпаки – її примітивізації;

– концептуальні підходи до формування системи навчання та підвищення кваліфікацій працівників органів місцевого самоврядування, відповідальних за розробку та впровадження інвестиційної політики задля забезпечення ефективної діяльності та досягнення визначених результатів, зокрема, запропоновано перелік інституцій, які володіють фаховістю та компетентністю в

частині підвищення кваліфікації задля забезпечення інвестиційної діяльності, насамперед: вищі навчальні заклади; організації, які безпосередньо співпрацюють з інвесторами – Торгово-промислова палата, Урядовий офіс із залучення та підтримки інвестицій UkraineInvest, Експортно-кредитне агентство, обласні державні (військові) адміністрації, профільні міністерства; інституції, які працюють над залученням інвестицій – інвестиційні фонди, інститути спільного інвестування, суб'єкти господарювання, бізнес-асоціації, а також – приватні інвестори;

– підходи щодо формування комплексу інструментів інвестиційної привабливості на місцевому рівні шляхом узагальнення міжнародного досвіду та аналізу кращих практик в Україні, зокрема запропоновано створення інвестиційних фондів, які спів фінансуватимуться за рахунок коштів місцевих бюджетів; а також використання державно-приватного партнерства в частині розвитку спільних підприємств та виконання функції “роботодавець останньої інстанції”;

– підходи до визначення каналів «входу» для інвестора шляхом формування переліку каналів «входу», який складається з таких елементів: звернення або запит через ОДА (ОВА); звернення або запит через посольства чи консульства; вхід через наявне бізнес-середовище громади (бізнес-асоціації, бізнес-партнерства тощо); запит або звернення через торгово-промислову палату; звернення або запит через урядовий офіс із залучення інвестицій Ukraineinvest; запит або звернення через профільні агенції та асоціації у сфері місцевого самоврядування; запит через громад-партнерів з-за кордону;

– тенденції економічного розвитку на загальнодержавному та регіональному рівнях, які мали місце в економіці України та Івано-Франківської області за період 2014-2023 років; зокрема, встановлено, що національна економіка зростала повільнішими темпами, аніж глобальна економіка, а чинник повномасштабного вторгнення став каталізатором для тих негативних тенденцій, які були характерними для економічної системи країни, а також – виявлено ключові чинники повільного економічного зростання: примітивізація економіки; міграція населення та донорство трудових ресурсів; використання принципів «Вашингтонського консенсусу» при формуванні економічної політики;

– тенденції щодо залучення капітальних інвестицій в економіку на державному та регіональному рівнях (зокрема, на рівні Івано-Франківської області) за період 2014-2023 років, які вказують на те, що воєнний чинник призвів до падіння обсягу капітальних інвестицій в економіці України, проте національна економіка вистояла, що формує основу для майбутнього відновлення та зростання. Проте, в період до 2022 року спостерігались тенденція до примітивізації економіки через зростання частки інвестицій у сільське господарство та сферу послуг, в той час, як частка інвестицій у переробну промисловість та будівництво зменшувалась, що породжувало значні ризики для конкурентоздатності вітчизняної економіки у довгостроковому періоді.

Практичне значення здобутих результатів полягає в тому, що теоретико-прикладні положення, висновки та рекомендації, що сформовані автором та запропоновані в дисертаційній роботі, можуть бути використані для удосконалення моделі управління розвитком інституційної спроможності органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій шляхом:

використання таких інструментів управлінського впливу як формування ефективної організаційної структури; розробки системи планувальних документів стратегічного та операційного рівня із визначенням основних засад формування інвестиційного потенціалу та економічного розвитку; визначення ключових показників ефективності для забезпечення належної системи моніторингу та оцінки досягнення стратегічних цілей; формування інструментів інвестиційної привабливості територій та їх промоція з використанням широкого переліку каналів комунікації.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (234 найменувань: з них 36 іноземною мовою), додатків. Загальний обсяг роботи – 322 сторінки, з них основного тексту – 200 сторінок.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувач має 19 наукових публікацій за темою дисертації: 6 статей у фахових виданнях України категорії «Б» (3 публікації є одноосібними, 3 публікації у співавторстві); 1 стаття у інших наукових виданнях; 12 тез конференцій у матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Малишівський Т.В. Система оцінки рівня інституційної спроможності органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. №4. (категорія «Б»)

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.4.22>

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/3480/3514>

2. Малишівський Т.В. Ключові тенденції залучення капітальних інвестицій в економіку України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. №5. С. 177-183. (категорія «Б»)

DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.9.177>

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/3656>

3. Малишівський Т.В. Інституційна спроможність органів місцевого самоврядування територіальних громад Прикарпаття щодо залучення інвестицій: зріз за підсумками 2021 року. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. № 6. (категорія «Б»)

DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.6.20>

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/3938>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Інна СУРАЙ – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Антоніна ТОМАШЕВСЬКА – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Ольга ЖУК – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Ольга ФЕДОРЧАК – доктор наук з державного управління, професор, доцент кафедри публічного врядування Навчально-наукового інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку Національного університету «Львівська політехніка».

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Наталія БОНДАРЧУК – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20.051.113 Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Тарасу МАЛИШВСЬКОМУ ступінь доктора філософії (PhD) з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Інна СУРАЙ